

Andrea Krebs barátnóm, a www.ungarisch-frankfurt.de magyar fordítóiroda tulajdonosának segítségével az alábbi beszámoló mind német, mind pedig magyar nyelven jelenik meg.

MEOE Hungária Kuvasz Klub –

Rátót, 2010. október 4., szakmai nap

„Hogyan néz ki a kuvasztenyésztés jövője Magyarországon és más országokban?”

Ezzel a témával kapcsolatban Juhász József, a Hungária Kuvasz Klub elnöke hívott meg 2010. október 4-ére a rátóti Széll Kálmán kastélyban megrendezett szakmai napra magyarországi, oroszországi, holland és németországi előadókat és üdvözölte a számos magyar és külföldi tenyésztőt és kuvaszkedvelőt.

Külön köszönetet szeretnék mondani kedves barátnómnak, Krebs Andreának, aki született magyar és immár 3 éve büszke tulajdonosa egy kuvasz szukának, számomra tökéletes példája a kuvasz és család szimbiózisára, és felajánlotta, hogy a nap összes előadását tolmácsolja.

Előző este Puskás Ferenc számolt be a „Kuvaszok és nagyragadozók” programról és ismertette a fejleményeket és a nehézségeket.

A klub elnöke bevezetőjében rövid áttekintést adott a magyarországi tenyésztés aktuális helyzetéről. Átívelt a kuvasz fejlődéstörténetétől a magyarországi kuvasztenyésztés kezdetein át egészen a mai helyzetig, majd megfogalmazta a Hungária Kuvasz Klub céljait: a fajta jobb bemutatása kiállításokon (pl. a szőrzet tisztítása és jobb ringtréning; a tenyésztés szigorúan csak a standardnak megfelelő és szilárd idegrendszerű kutyákkal (a fiatal kuvasz kanommal jómagam is részt vehettem a tenyészszemle keretében tartott alaptermészet vizsgálaton) és az egészség javítása.

Ezek után a kuvasz adatbázis felépítéséről számolt be és arra bátorította tenyésztő társait, hogy továbbítsák adataikat Drágossy Zsoltnak.

Sajnálatainak adott hangot amiatt, hogy a kölykök törzskönyvezési száma az utóbbi években visszaesett. Olyan irányzatokat is meg lehet figyelni, hogy a kuvaszt kiszorítják más olyan fajták, melyekben még több természetes „vadság” van, mint például a közép-ázsiai juhászkutya és a kaukázusi. Ezen fajtákon belül vannak olyan tenyésztők, akik sajnos sikerrel valódi hecckampányt folytatnak a kuvasz és a komondor ellen, mert már sok magyar ház udvaráról és kertjéből eltűntek a magyar fajták. Ezenkívül a kuvasz családi kutyaként még mindig rossz hírben áll, közösen kellene elgondolkodni azon, hogy hogyan lehetne javítani a kialakított képen.

Moszkvából Jekatyerina Csernuckaja volt jelen a Shermemory, Szergej Ivanov pedig a Royal Dogs Club kennelel. Bemutatták a 2 kennelt és kb. 80 oroszországi kuvaszt magába ölelő 2005-ben alapított Oroszországi Nemzeti Kuvasz Kennelen belüli munkájukat. Évente kétszer genetikusok, kutyakiképzők, táplálkozástudatók és állatorvosok részvételével rendeznek

konferenciákat, kezdettől fogva angol nyelven is elérhető a honlapjuk és évente jelenik meg a „Kuvasz Oroszországban“ című kiadványuk. A Mezőgazdasági Akadémiával együttműködve számos kutatási munkát folytattak, pl. tanulmányozták a táplálkozásnak a növekedésre és a szuka és kan kölykök fejlődésére gyakorolt különböző hatásait. 2006 óta rendszeresen gyűjtenek adatokat a g-PRA-hoz és idén az alaptermészet-vizsgálatot is bevezették.

Szergej Ivanov abban látja annak okát, hogy még nincsenek tenyésztési előírásaik, hogy maga a HKK Magyarországon, a fajtagazda országban még sem tette még kötelezővé az egészségügyi szűréseket, pl. a csípődiszplázia és a g-PRA szűrését tenyésztésbe bevont egyedeknél. Azt is hangsúlyozta, hogy még az orosz tenyésztési szervezetben sincsenek tenyésztési előírások. Kiemelte még, hogy Oroszországban szilárdan meg voltak győződve arról, hogy a kuvasz ősi egészséges, a betegségeknek ellenálló fajta. Sajnos hamarosan kiderült, hogy sok Magyarországról behozott tenyészállat nem volt g-PRA-mentes.

Klubja felismerte azt a fenyegető veszélyt, hogy mit jelent a g-PRA-hordozó állatok egymás közötti pároztatása és elhatározta, hogy valamennyi tenyészegyed számára kötelezővé teszi a g-PRA tesztet. Ennek sikere már a második generációban tapasztalható.

Engem különösen az a végtelen odaadás nyűgözött le, mellyel ez a két tenyésztő harcol a kuvasz egészségének megőrzéséért.

Ezt követően Pischoff Ferenc, a „Bátor Kuvasz Kennel“ tenyésztője, valamint nemzetközi munkabíró mutatta be egy videófilmen keresztül kutyaiskoláját, melyben már több mint 10 éve kifejezetten magyar pásztorkutyákra szakosodva dolgozik. Képzése lényege, hogy játékosan és örömmel, pozitív megerősítéssel közelítsen a gyakorlatokhoz. Két szukájával, Lizával és Jázminnal rendszeresen látogat iskolákat és óvodákat, egyrészt, hogy a gyerekeknek megtanítsa, hogy hogyan kell viselkedni a kutyákkal, másrészt, hogy családi kutya oldaláról mutassa be a kuvaszt.

Magával ragadott az a lelkesedés, mellyel a fajta kiváló munkaképességét és végtelen intelligenciáját mutatta be. Kutyái és munkája csodálatos kuvaszaink a legjobb cégére.

Dick Koster, a Holland Kuvasz Klub (KVN) elnöke az ebédszünet után mutatta be a hollandiai kuvasztenyésztést. Ő is a törzskönyves kutyák rossz híréből számolt be, mely a 70-es és 80-as években előfordult kutyatámadásokra, fekete tenyésztőkre és az állatvédelmi szervezetek által gyakorolt kritikára vezethető vissza. A KVN az alapítása óta eltelt 30 évben a helyzet jelentős javulását tudta elérni. Főként az egészség (a cochleáris sükettség, csípődiszplázia, OCD, juv. katarakt, azaz szürke hályog és g-PRA leküzdésére), a típus („német“ típus a „magyar“ típussal szemben) és az alaptermészet (a felelősségtudatos tenyésztők által a kölykök szoktatása és szocializálása, valamint a gazdik gondos kiválasztása) javítására összpontosítottak. 1998-ban megváltozott a klub tenyésztési munkához való hozzáállása, mivel sok tapasztalt tenyésztő elégedetlen volt a klub gyámolításával. Ma a klub inkább tájékoztató tanácsadónak tekinti magát. Ennek pozitív konzekvenciája a tenyésztők teljes saját felelőssége, mely azonban a szavatosságot is magába foglalja. Nincsen klubon kívüli tenyésztő. Hátrányos hatása az, hogy a hiányzó ellenőrzések révén visszaélést tesz lehetővé, melyet azonban az intenzív tanácsadással és tájékoztatással kompenzálunk (fedezőkanokat tartalmazó CD-vel, internetes szolgáltatással). Dick Koster 1985 óta rendszeresen gyűjtötte össze immár 40.600 kuvasz adatait, melyek nemcsak Hollandiából, hanem Svédországból, Németországból, Belgiumból, Franciaországból, Ausztriából, Svájcban, Magyarországról, Argentínából és az USA-ból származnak. Az adatok

felvételénél külön figyelmet fordított arra, hogy csak objektíven biztosított adatokat (pl. csak független szakértő által kiértékelt röntgenképeket, stb.) használjon fel.

Ezután bemutatta a program sokszínű válogatási és szűrési opcióit, és nem először fordultak hozzá olyan kéréssel, hogy ezeket az adatokat más kluboknak is rendelkezésre bocsássa.

Kíváncsi vagyok, hogy a paradigmaváltás a KVN-nél továbbra is pozitív hatással lesz-e a kuvaszok egészségének megőrzésében.

Soós Attila, magyarországi tenyésztő és küllembíró előadásában még egyszer részletesen taglalta a kuvasz fejlődéstörténetét, különös hangsúlyt fektetve a kuvaszra jellemző alaptermészet kialakulásában szerepet játszó akkori életkörülmények hatására. FCI küllembíróként azt kívánja, hogy a tenyésztők ne helyezték előtérbe a kiállítási eredményeket és a küllemért kapott címeket az egészségügyi eredmények és alaptermészet-vizsgák rovására.

Ennél a résznél szerettem volna, ha több idő állt volna rendelkezésre az intenzívebb gondolatcserére.

Végezetül az én előadásom került sorra. Krebs Andrea már lefordította magyarra, így mivel német és holland tenyésztőtársaim már hazafele vették az irányt, csak fel kellett olvasnia. Az ezáltal nyert időt ezután érdekes vitára fordíthattuk.

Ennek során meglepődve értesültem arról magyar tenyésztőtársaim, hogy milyen sok tenyésztési előírást és feltételt kell teljesíteniük a KfUH-ban lévő német tenyésztőknek. Kezdve a kennel személyes átvételétől a megfelelő szakmai tudás igazolásával, a helyi adottságok kötelező legkisebb követelményein keresztül egészen az átfogó, kötelezően előírt egészségügyi szűrésekig és az ebből adódó, tenyészhetőségi vizsgálatra vonatkozó következményekig, az almok állatorvosi és tenyészellenőri vizsgálatáig egészen az utódok kiértékeléséig.

Egyik-másik hallgató csodálkozva hallgatta, hogy a KfUH-ban azért is vagyunk kénytelenek ilyen rendelkezéseket hozni, mert olyan törvények, mint az Állatvédelmi törvény vagy a „vásárlási jog” kényszerít minket rá.

Különösen fontos volt számomra, hogy tisztázzam az összefüggést szigorú tenyésztési előírásaink és csodálatos kuvaszaink valóban hatékony egészségmegőrzése között. A 20 éve bevezetett alaptermészet-vizsgálatnak, vagy a 10 évvel ezelőtt bevezetett OCD röntgennek és nem utolsósorban a kötelezővé tett g-PRA szűrésnek köszönhetően klubunk sikeresen reagált az aktuálisan fellépő problémákra, melyeket főtenyészellenőrünk által rendelkezésre bocsátott megfelelő egészségügyi adatokkal igazolni is tudtam. Míg Hollandiában és Magyarországon folyamatosan csökken a törzskönyvezett kölykök száma, Németországban két éve újra fokozatosan nő a számuk. Ennek oka bizonyára abban is rejlik, hogy nálunk megéri egészséges kutyákat tenyészteni, hiszen egyre több kisgyerekes család lelkesedik kuvaszaink egyedülálló természetéért. Ők azonban nem a potenciális többszörös championot keresik, hanem inkább az egészséges, szilárd jellemű barátot, akit a felelősségtudatos tenyésztő a legkiválóbb szoktatással és szocializálással optimálisan készít fel feladatára családi őrzőkutyaként.

És ebben rejlik – nemcsak számomra – a kuvasztenyésztés jövője.

Hildegard Meyer (a KfUH e.V. tenyészellenőre)